

Cuvântul Căminului

On. Biblioteca Palat Cultural

Apare afară de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

China

Tara cu sute de milioane de locuitori, agricultori pacinici, cari trăiesc după cea mai aspră morală alui Kong-Tseu — după cum îl numesc Chinezii — și Confucius după cum îl numim noi apusenii — se revoltă iarăși.

Tara cu apă galbenă a râurilor ca și fața locuitorilor, nu mai vrea să beneficieze de civilizația înaintată a Apusului.

Descălecarea europenilor cu forța d'îstrugătoare a tunurilor, nu-și va putea apropia nicicând acest popor, căci pământul femeilor cu piciorul nic și cu cei mai lipsiți de preteții, dar și cei răbdurii bărbați — nu-și poate înăbuși mâniarea față de disprețul cu care sunt tratați de europeni.

Până acolo a mers desconsiderarea englezilor față de acest popor, încât — după cum ne spune un călător român — la Shanghai într'un admirabil parc, amenajat după moda europeană, poți citi inscripția: „Intrarea oprită, chinezilor și cânilor“. Ce simpatie poate să aibă atunci pământul presărat cu pagode albe, al Chinei, față de oamenii de afaceri ai Europei și Americii, ai căror unic scop este — ca pe spatele săracului chinez să-și chivernisească miliardele. Singura operă pe care le-a dus o civilizația noastră, sunt orfelinatele pe cari le-au clădit misionarii creștinismului, pentru copiii chinezilor, dar până azi, n'au putut fi câștigați creștinismului, decât foarte puțini.

Faimosul zid chinezesc — care împreună cu piramidele — este cea mai uriașă zidire din toate timpurile, s'a făcut nu numai ca să oprească puhoaiile barbare ce se năpusteau asupra lor dela Nord ci și pentru a opri expansiunea acestui colosal popor.

Americanii au oprit emigrarea chinezilor în America de Nord, le-a fost frică de o nouă Chină în continentul lor, căci muncitorul „alb“ nicicând nu va putea lua concurența cu muncitorul chinez, care se mulțumește cu un pumn de orez sau o bucată de pește sărat și suportă cu ușurință cele mai grele lucrări.

Acest popor vrea să trăiască singur și nestingerit de nimeni între zidurile ce și-a ridicat, nu

are nevoie de civilizația europeană cu ruleta, localuri de petrecere europene și taverne, vrea să rămână în civilizația în care a trăit de mii de ani.

Regele și evenimentele mai noi

București. — Se confirmă știrea M. S. Regele Ferdinand se va adresa în zilele acestea parlamentului printr'un mesaj, care cu toată siguranța că se va ocupa cu diferitele născociri, cari circulă și sunt nutrite în mod tendențios în țară spre a neliniști populația.

Se va ameliora starea de asediu în Basarabia.

București. — Dl General Rășcanu guvernatorul Bucovinei și a Basarabiei, în ziua de ieri s'a întreținut mult timp cu domni comandanți de corp de armată Zadig și Scărișoreanu, înțelegându-se asupra ameliorării stării de asediu și de a sista cu totul aceste măsuri preventive în unele ținuturi din Basarabia.

Guvernul va da un comunicat oficial despre rezultatul definitiv.

Conferința româno-juoslavă pentru regimul școlar

În urma cererii ministrului nostru de externe, guvernul jugoslav, a fixat pentru 24 Februarie data când se va deschide la Timișoara conferința — de trei ori amânată — pentru soluționarea regimului cultelor și școlilor românești din Banatul sârb și al celor sârbe dela noi.

Constituirea noului guvern jugoslav

— Lista cabinetului —

Belgrad. — Noul guvern Udonovici a depus ieri jurământul. Cabinetul cuprinde 12 radicali și 3 populiști sloveni. Președinte al Consiliului este dl Udonovici; ministru de finanțe, Bogdan Markovici; ministru de externe, Niko Perioi; interne, Boja Maximovic; justiție, Srechkitch; culte, Trifunovici; poșta, Vucici; instrucția publică, Vukitoșevici; sănătatea publică, Slavko Miletoșevici; păduri și mine, Krista Miletić; reformă agrară și interimar la comerț, Vasa Yovanovici. Acești miniștri sunt toți radicali. Cei trei populiști sloveni intrați în guvern sunt: Cernets la lucrările publice, Loluvets la agricultură și Hodjar la prevederile sociale. Generalul Hagici a păstrat ministerul de războiu și Generalul Myloslavlievici, ministerul comunicațiilor.

Reînființarea „Societății mormintele eroilor căzuți în războiu“

— P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului și dl general Prodan în fruntea Societății. — „Cimitirul Eroilor“. — Un monument al eroilor în Arad. — O îngrijire mai intensă a copiilor orfani ai eroilor —

În ziua de 28 Ianuarie 1927, din inițiativa, câtorva domni ofițeri și intelectuali, cari cu o modestie și eleganță fără margini, vor să treacă în anonim peste acest eveniment important în viața noastră socială din Arad, — s'a întrunit să discute și să pună la cale lucruri bune și frumoase: *Reînființarea „Societății Mormintele Eroilor căzuți în războiu“*.

S'a constituit un comitet județean, având în frunte de președinte pe P. S. Sa dl episcop al Aradului dr. Grigorie Comșa și vicepreședinte dl general Prodan — compunctându-se cu toți capii autorităților civile și militare precum și a instituțiilor noastre culturale, cari iau loc din oficiu în acest comitet.

Pîntre principalele preocupări a societății amintim următoarele:

Cimitirul eroilor

S'a mai ales și un comitet de execuție, restrâns, în care iau loc dnii: dr. Stefan Angel, primarul orașului. Dr. Teodor Botiș, dir. Seminarului Diecezan din Arad și dl căpitan N. Popovici, adjutantul Com. Pieței Arad. Acesta din urmă fiind însărcinat din partea comitetului cu conducerea serviciului executiv.

În ședința dela 1 Februarie 1927, comitetul, sub prezidenția P. S. Sale dlui episcop al Aradului, a luat hotărâri importante, în vederea activității din anul în

curs. Se constată interesul excepțional depus de dl general Prodan personal, pentru îngrijirea cimitirelor existente și nevoia de a avea fonduri pentru a realiza o operă frumoasă.

Adunarea osemintelor eroilor din întreg cuprinsul județului, reînhumându-le în cimitirul dela Micălaca, căruia prin reparațiuni, edificări noi și o împărțire corespunzătoare i se va da adevăratul caracter de *cimitir al eroilor*.

Monument eroilor

S'a luat în considerare și propunerea ridicării unui „*Monument al eroilor*“ în orașul Arad, eventual sprijinul celor rămași în viață în familiile de eroi.

Aceste din urmă două propuneri vor fi reluate în discuție de comitet, atunci, când misiunea propriei zisă va fi fost deja îndeplinită.

Dl căpitan N. Popovici au fost autorizat să facă pașii necesari pentru strângerea de fonduri înscrierea de membrii până și în cele mai îndepărtate cătunuri.

Asupra programului de activitate al societății pe care îl vom publica în unul din numerele noastre viitoare, vom reveni, și până atunci amintim, că îngrijirea de copiii orfani ai eroilor, cam neglijată de I. O. V., să fie pusă în rândul preocupărilor principale a Societății Mormintele Eroilor.

O primire frumoasă la Curtici

— Nu se mai dau sfaturi prin agenții politici... —

În ziua de ieri, comuna Curtici, unde îndeosebi autoritățile noastre de azi au multe de reparat spre a o putea ridica acolo unde merită să fie și prin importanța-i mare, fiind o satinelă a graniței țării noastre, și ca o comună bogată, — a fost în fierebere.

Populația comunei și din jur, adunată în fața primăriei, aștepta cu nerăbdare sosirea „acelui“ despre care s'a convins că nu promite, ci face și niciodată nu promite ce nu ar putea îndeplini.

Sosind dl prefect Vasile Boneu însoțit de către dl consilier agricol Stoicescu și dl pretor Anghelina, au fost primiți cu vii ovacionări.

Au fost ascultați toți acei, care se credeau neîndreptățiți prin unele dis-

poziții luate încă cu ani înainte, de către antecesorii actualilor conducători ai județului.

Toate doleanțele au fost ascultate și cele legale în cel mai scurt timp vor și fi, satisfăcute.

Natural că, populația a rămas viu impresionată, nefiind obișnuită cu o așa atenție din partea celor mari.

S'a exprimat mulțumiri administratorului financiar, dl A. Nicoleanu și dlui consilier agricol Stoicescu, pentru felul cum dlor, înțeleg a-și îndeplini misiunea, luptând și producând, fără a cunoaște oboseala, pentru populația județului.

E de remarcat că deși dl administrator financiar nu a fost prezent, populația recunoscătoare îl ovacionase!

Pentru desăvârșirea legislațiunii naționale

Consiliul legislativ a pășit în debata următoarelor noi proiecte de lege — elaborate de comisiunile speciale de pe lângă ministerele de resort — proiecte a căror legiferare e menită să întregască și să desăvârșască opera legislativă a statului român:

1. Proiectul pentru modificarea art. 111—120 din regulamentul legii recrutării;
2. Proiectul pentru reglementarea regimului de cazarmare și cel pentru exproprierea unor imobile în interesul apărării naționale;
3. Proiectul pentru înființarea institutului de cercetări și studii agronomice al României și cel pentru înființarea stațiunilor agronomice;
4. Proiectul legii importului mașinilor industriale vechi (reduc în debaterile secțiunilor unite);
5. Proiectul pentru garantarea și reglementarea libertății de răspândire a ideilor și opiniilor (legea presei);
6. Proiectul legii asupra organizării învățământului secundar;
7. Proiectul legii pentru recunoa-

șterea institutului de studii administrative ca stabiliment de utilitate publică;

8. Proiectul legii pentru ratificarea convențiunii încheiate între statul român și reprezentanții consorțiului proprietarilor liniilor ferate maramureșene;

9. Proiectul de înființarea și funcționarea a asociației pentru ocrotirea și îngrijirea comercianților și industriașilor din România (după chipul asociației patronale);

10. Proiectul pentru protecția semnelor geodesice și de frontieră;

11. Proiectul pentru modificarea regulamentului școlilor de menaj;

12. Proiectul de regulament relativ la pregătirea militară a elevilor din școlile politehnice și din școlile superioare de arhitectură ale statului;

13. Proiectul de lege pentru modificarea unor dispozițiuni din Legea persoanelor juridice privind asociațiile profesionale;

14. Proiectul de lege pentru reorganizarea corpului contabililor autorizați și al experților contabili.

MISCAREA CULTURALA

Dare de seamă

— „Creșterea numerică sau creșterea calitativă a popoarelor? —

— Conferința dela Palatul Cultural a dlui dr. M. Botez —

Duminecă în 30 Ianuarie a ținut în sala mare a Palatului Cultural dl prof. univ. dr. M. Botez o conferință, în care a tratat una din cele mai importante preocupări ale demografiei de azi.

Fiecare neam vrea să aibă o populație cât se poate de numerică, dar în ce fel se poate ajunge la aceasta, nu se dau rezoluții. Chestiunea e privită mai mult prin partea ei sentimentală și nu prin luarea de măsuri practice, cari ar duce în mod favorabil la rezolvirea ei.

Nemii sunt considerați ca un popor rodos, un popor care prin expansiunea sa — vrea să domineze Europa.

Acest popor are un coeficient de creștere în anii 1880—1890 de 36,8, în anii 1890—1900 de 33,4, iar dela 1900 încoace un coeficient de 29,8. În câteva decenii o descreștere dela coef. 36 la 29.

Ca nu cumva problema să pară a fi locală dl conferențiar aduce și alte exemple — Franța. O țară în continuu conflict cu Germania, coeficientul de creștere a populației a ajuns

în câteva decenii dela 35 la 19. Avem dar tot o curbă scoboritoare. Chiar în Suedia, o țară care nu se bate și de o înaltă moralitate publică — curba de creștere e tot scoboritoare.

Ce ne privește pe noi, statisticile din Țara veche ne dau în anii 1880—1890 un coeficient de creștere de 41,4, în 1910 un coeficient de 40, iar din 1910 încoace coeficientul scade la 39,9. Prin urmare și la noi — deși mai puțin accentuat — avem o scădere.

În țările tinere ex: Rusia, Bulgaria etc. coeficientul de creștere e mai mare, dar și mortalitatea e mai mare.

În Germania deși scade natalitatea scade și coeficientul de mortalitate și cu cât cei ce se nasc vor trăi mai mult — vom avea o creștere a populației.

Durata mijlocie a vieții a fost în anii 1880—1890 în Germania de 35,6 ani, în anii 1890—1900 de 38,5, iar dela 1910 încoace a fost de 46 ani. În Norvegia a fost de 36, 48, 51 de ani durată medie a vieții în epocile de mai sus.

Noi deși avem o mare natalitate avem și mortalitate mare, mai ales până la vârsta de 1 an, deci media de viață e mică. Problema mare ce ni se impune este ca pe acela — cari sunt în primejdie, mai ales până la vârsta de 1 an — să-i apărăm.

Organizația vieții publice influențează mult problema demografiei — căci ea se reparantează și asupra familiei și deci a reproducerii.

Când familia nu va avea asigurată posibilitatea de trai, organizația publică, e falsă și acel popor nu are viitor.

La noi nu e cazul pentru-că avem în țăranimea care se sporește, dar unde avem și o mortalitate mare, mai ales la copiii până la 1 an.

Dl conferențiar încheie, trăgând concluzia că dacă e vorba de a alege între creșterea numerică sau calitativă a populației, dsa preferă creșterea calitativă: pe cei ce se nasc să-i putem face ca să ajungă la maximumul de valoare individuală.

O conferință interesantă

Duminecă 6 Febr. vom avea prilej să ascultăm în Palatul Cultural o conferință din cele mai interesante. Dl Colonel-aviator Andrei Popovici deputat și director la noua fabrică de aeroplane »Industria Aeronautică Română« va veni din București spre a ne vorbi despre »Aviația în serviciul națiunilor«.

Personalitatea conferențiarului, care în materie de aviație este nu numai un cunoscător teoretic dar unul dintre zburătorii noștri cu care ne-am putut mândri în timpul războiului, ar fi de-siul spre a atrage publicul doritor de a auzi o conferință interesantă despre cel mai actual subiect: arta și viitorul zborului.

Dsa a ținut a aduce cu sine câteva filme cinematografice cari i-au fost puse la dispoziție de guvernul francez și italian și care se vor desfășura în fața publicului în timpul și după conferință.

Vom avea plăcerea să reținem momentele de entuziasm național dela Roma când poporul italian în frunte cu Ducele Mussolini a primit pe aviatorul De Pinedo care se întorcea din sborul său în Australia și Japonia.

Deasemeni vom vedea minunatul film luat de aviatorii francezi Arrachard și Lemoine în zborul lor dela Paris la Dakar în Africa și înapoi. Publicul va putea face acest sbor împreună cu cei doi curagioși aviatori.

Indemnăm deci la o participare cât mai numeroasă deoarece asemenea ocazii sunt rare în orașul nostru.

I. N. P.

„Astra“ la Radna

— Dela corespondentul nostru —

După o laborioasă propagandă și temeinică acțiune pregătitoare, dărilă în mare parte Sf. Sale dlui protopop P. Givulescu, fost senator, luat înființă, Duminecă, 30 Ianuarie, nou despărțământ al „Astrei“, în fața localității a județului nostru pe Mureș, Radna.

Cu participarea a foarte multe delegați din comunele din împrejurimi, adunarea de constituire a noului despărțământ a avut loc la Hotelul Szalkai. După un înos discurs inaugurat rostit de protopop Givulescu și după dispoziția ocazională a dlui Ion Montanoul despărțământ a primit următorii conducători: președinte dl I. Montan publicist, v. preș. Mircea Ciocă gariu dir. de bancă, secretar C. Sîrbu învățător, cassier Iulian Neicu funciar de bancă, controlor Ion Cristi funciar de bancă, bibliotecar Gheorghe Ciocă chind director școlar, econom dl Calonicu agronom reg. Membrii comitet dd.: Procopiu Givulescu protopop, Radna, dr I. Cornea preot Radna, I. Cuparescu nolar Pău Ilie Chebeleu Șoimoș, dr V. Sabă advocat Radna, Gr. Caba dir școl Conop, Gh. Pleș dir. școlar Bărzău Șt. R. Muntean preot Dumbrăvița. Au avut loc numeroase înscrieri de membri fondatori, pe viață, activi și pasivi.

În aceiași zi seara, poporul d Radna a dat o superbă probă de cultură artistică incrente. În sala spectacole a localului amintit s'a desfășurat programatic un festival cu devărat cultural. Corul bisericesc Radnei, condus și instruit artistic dl Teodor Tripon, a cântat piese Priceasna „Cercurile spun“ de Dădov, „Iarna“ de C. Porumbescu, „Elenuța“ și „Vraja“ de I. Vidu. S jucat comedia „Cinel-cinel“ de Al sandri, roluri susținute cu'n surprinzător talent de Gh. Anghelina și Ardelean, și fetele Iulia Hozanu, Eliana Moisescu și deosebit de bine, Elena Tripon. Dl Gh. Anghelina, diletant de mari resurse, a secerinsuflete aplauze declamând multe anecdote bine alese. Nu se poate trece cu vederea nici debut sentimental al dlui Ion Dabu, care declamat cu ambiție dificila poezie de Coșbuc „Regina Ostrogoților“.

Noul despărțământ constituit, așternut la muncă, cu bune speranțe întru realizarea „Casei Culturale“ proiectează. S'auzim de bine.

Cor.

Cetiți și răspândiți
Cuvântul Ardealului

O aniversare tristă pentru China

— 1 Februarie 1804—1 Februarie 1927 —

Toate popoarele din lume au fost multîncercate, — au trecut prin cele mai fantastice peripecii — frământări, frecvări interne și externe, prin cari regenerându-se și întărindu-se cu atât mai mult s'au dezvoltat și au înaintat pe terenul cultural-social și economic. În toate timpurile s'a constatat faptul că, dacă un popor, care, a fost hărăzit prin divinitate, de a fi mai de timpuriu avansat în cele de mai sus, în totdeauna s'a și născut a se extinde, a acapara tot mai mult teren, unde să și poată asigura deuseu pentru produsele cari sunt roadele avansării sale pe terenul cultural, social, economic și financiar.

Astfel de State au fost și sunt: Anglia, Franța și Germania, de pe continentul nostru, cari au căutat și caută meren să se estindă tot mai mult spre răsărit, unde sunt țările ca din povești, pline cu toate bogățiile și bună-tățile și unde industria și comerțul nefiind încă dezvoltat, ei caută și au căutat încă cu secole înainte să și asigure deuseurile.

India și China, — aceste două țări

au fost cele deochiate și în tot timpul în neliniște — reînnoindu-se în perioade fixate turburările în sânul indigenilor, cari se luptau cu îndârjire, — ca orice popor, — să se elibereze de subjugarea veneticilor, cari căutau să-i exploateze în schimbul a unei neînsemnate sacrificii și îmbunătățiri pe cari le ofereau veneticii, — însă și aceste mai mult spre a-i face pe bieții indigeni să se acomodeze lor.

Continuându-se și azi aceste anomalii, redăm cetitorilor istoricul mult frământatei China, care a fost și va fi un important factor în viitorul Europei și a lumii întregi.

În anul 1804, ziua de 1 Februarie — zice un ziar vechiu — a izbucnit revoluția în China.

Trupele imperiale și rebelii au avut ciocniri sângeroase. Rebelii au fost răpuși, capii mișcării executați imediat după arestarea lor.

Aceste câteva rânduri au fost semnele revoltelei, cari și azi continuă a domina biata Chină!

În anii 90 ai secolului trecut, a apărut un art col într'un ziar din Franța,

despre Japonia. Acest articol a fost scris de un universitar tânăr, japonez care își urma studiile în Paris.

În acest articol tânărul descrie în mod amănunțit, dezvoltarea culturală a Japoniei, susținând că în toate privințele poate concura cu statele din lumea întreagă.

Articolușul deși a stârnit o surprindere mare, totuși, nu i se da crezământ, aceste afirmațiuni se credeau ca prea imaginate, deoarece pe acele timpuri Japonia abia era cunoscută de populația din țările Europei.

Părerile oamenilor s'au schimbat doar numai, când a izbucnit războiul ruso-japonez, în care Japonia a fost învingătoare și deci recunoscută ca atare de lumea întreagă.

Și despre China se păstra mai până eri părerii la fel ca despre Japonia odinioară, — până la războiul cu rușii. Toți credeau că este un stat, care se exclude din jocul mondial și se expune civilizației ce vine dinspre apus. Ori istoria acestui stat este plină de luptele pentru civilizație și deci, a fost și China condamnată pe nedrept prin presupunerile ce i se atribuiau.

„Kán-ul“ mongol, abia în secolul al 13 lea a unit provinciile cari azi compun aceasta țară mare.

Dinastia „Jua“ a deschis primaoră

porțile, pentru streini și în acest timp a ajuns călătorul din evul mediu Marco Polo, să fie omul de încredere al Kánului, ajungând chiar la înaltă demnitate de a se putea numi de guvernatorul unui ținut în china.

În descrierile acestui călător, sunt date foarte interesante din viața statului China, aminteste chiar de intrabunătărea „bărtiei monede“.

Dominația mongolilor a fost în punctul culminant, în timpul Kánului Dzergez.

Până la începutul 19, aceasta țară este în continuă neliniște, revoluții se urmau una pe alta. China a ajuns în conflict cu Anglia pentru prima oară la anul 1834, opunându-se la vânzarea „opiu“-lui, — produs englez; — acest conflict apoi s'a degenerat în așanumitul „războiu de opiu“.

Chinezii după o lungă și dărză opunere, au fost totuși constrânși a deschide pentru englezi patru posturi și a preda „Hong-Kong“-ul.

În anul 1856 au avut un nou războiu cu englezii și francezii din cauza nerespectării tratatelor.

În anul 1860 Anglia și Franța au ocupat Peking-ul. Cu aceasta ocazie francezii au năvălit asupra palatului imperial devastându-l, cea ce a revolta pe chinezi, cauzându-le nu numai pagu-

INFORMATIUNI

S'a aprobat ajutorul de Crăciun pentru funcționarii județeni

Dl prefec Boneu, a intervenit pe lângă dl ministru de interne pentru a aproba ajutorul de sf. sărbători a Crăciunului pentru funcționarii județeni și intervenția d-sale a fost cu reușită îmbucurătoare pentru funcționarii 90 procente din salariul pe luna Decembrie.

Prefectul județului, subprefectul și președintele fiind funcționari de județ, însă, aparținători direct ministerului de interne, nu se bucură de acest ajutor.

Funcționarii județeni aduc vii mulțumiri dlui prefec Vasile Boneu, pentru bunăvoința intervenției.

Manoilescu chemat la Berlin

București. — Azi poate se va înalța dl subsecretar de stat Manoilescu dela Roma. Știri precise sunt că, în câteva zile va pleca la Berlin, unde va trata întru aplanarea și evitarea unor diferende dintre România și Germania.

Greva dela Opera din Cluj

Cluj. — Membrii dela Opera din Cluj azi au început greva, din cauza că nu au fost satisfăcuți, după cum li-se promisese din partea dlui secretar dela ministerul cultelor, cu ocazia înaintării memoriului în acest sens.

Suntem convinși că chestia nu are baze mai serioase ci poate numai imposibilitatea fizică este la mijloc, căci știut este că acest minister niciodată nu a neglijat îndeosebi pe artiștii români.

Machinația sovietelor în China

Londra. — „Day News“ anunță că toate evenimentele din China sunt datorite machinațiilor sovietelor din Rusia, cari cred că au în China un loc prielnic, unde pot exploata învalmășala în care a ajuns biata țară.

Vapor naufragiat

Azi după masă lângă Constanța „Sverre“ vaporul norvegian, eșind din Sulina au naufragiat și s'a scufundat. Echipajul a putut fi salvat. Vaporul transporta cereale, cari însă au fost asigurate.

Serata dansantă din ziua de 5 Februarie a. c.

Societatea Studenților Politehnicieni din Timișoara și pe aceasta cale invită familiile române din Arad și județ la serata dansantă ce va avea loc Sâmbătă la 5 cor., în saloanele „Crucea Albă“ sub patronajul doamnei marinimoase baronesa Hortenze Popp.

Începutul la orele 9 și jumătate seara.

Taxa de intrare: 100 Lei de persoană și 250 Lei de familie.

Venitul seratei va servi unei excursiuni de propagandă cultural-națională în Banatul-sărbesc.

Orchestra studenților va concerta în pauza seratei.

Mari surprize, concurs de frumusețe, jocuri de lumini, serpentine, confete, țigări etc.

Orchestra Reg. 93 Inf. și jaz-bandul studenților.

Bufet bine asortat va sta la dispoziția publicului.

Propaganda culturală în țară

Revizorii școlari din întreaga țară au fost convocați zilele trecute la Casa Școalelor în vederea unei consfătuiri în legătură cu propaganda culturală în țară.

A prezidat domnul ministru I. Petrovici.

Dupăcum se știe mai demult țara a fost împărțită în șapte regiuni culturale având centre și subcentre culturale.

Se vor organiza șezători festive de două ori pe lună în toate centrele la care sunt obligați să participe toți membrii corpului didactic. Asemenea șezători se vor ține și la sate.

Directivele pentru organizarea culturală vor fi date de comisia centrală culturală care va funcționa pe lângă Casa Școalelor.

Activitatea centrelor culturale va începe în fiecare an la 15 Octombrie și va dura până la 15 Mai.

Mare foc la New-York

București. Palatele noastre Avenue 74 și Broadway din New-York, azi au căzut pradă incendiului, cauzându-se pagube peste 1 miliard de dolari.

On. abonații ziarului nostru sunt rugați a lua la cunoștință că, expirarea abonamentului nu se socotește dela data emiterii chitanței de abonament, ci dela data, când primesc ziarul nostru primădată.

Administrația.

ECONOMICE

Cunoștințe folositoare pentru gospodine și gospodari

III. Peștele.

Ca să împiedicăm sfărâmarea peștelui.

Se știe că peștii se desfac ușor când li fierbem; carnea lor se curăță de pe oasă fără să o atingem cu ceva.

Pentru a împiedica lucrul acesta punem în apă puțin oțet bun.

Pastrarea peștelui proaspăt.

Luati o bucată de miez de pâine, muiați-o în rachiu, băgați-o în gura peștelui cum l'ați prins și mai turnați puțin rachiu peste el. Puneți apoi peștele înășurat în paie proaspete și curate, legați cu o sfoară și împachetați în pânză. După câteva zile desfaceți pachetul scoateți peștele, aruncați-l într'un vas cu apă; peștele își va veni în fire. Veți mânca pește proaspăt, parcă atunci ar fi prins.

Înlăturarea gustului de nămol din pește.

Când peștele miroase a glod (noroiu), i se vâdă în gură o linguriță de oțet având grije de a-i ține urechile închise pentru a oțetul să pătrundă în corpul peștelui. Aceasta se face înainte de a-l curăța de solzi și de măruntaie.

Apa.

Apa tulbure. Cum facem să fie bună de băut.

Când gârla din care luăm apă curge tulbure caud fântănele, vara, dau apă tulbure, oamenii cari țin la sănătate și curățenie, gândesc cum să aibă apă limpede de băut.

Iată un mijloc:

Luati un butoiu curat și desfundati-l sus. Butoiul să aibă cep. Așezați-l pe un scaun ca sub cep să puteți pune cofa (donița) sau căldarea.

Turnați în butoiu până la un sfert din el, pietricele spălate bine. Peste stratul de pietricele turnați nisip mare, până la jumătatea butoiului; peste nisip turnați praf de cărbune de lemn pisat (mangal). Deasupra puneți iarăși un strat de nisip mare și apoi nisip pietriș și tot așa până umpleți butoiul lăsând până la gură ca de-o palmă bună.

Acum puteți turna apă tulbure în butoiul strecurătoare. Toate murdăriile din apă rămân în butoiu, iar pe cep, în cofa, va curge apă limpede ca lacrima. Acest butoiu strecurătoare se poate face pentru mai multe case învecinate; și este o treabă bună la casa omului gospodar.

Se poate folosi și piatra acră pentru limpezitul apei. Se poate arunca o cofa cu apă câteva bucățele sau praf,

cât iei între degete. Piatra acră trage la fund murdăria din apă.

După ce apa a sedit liniștită ca un ceas, se poate deșerta binișor în alt vas de băut.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Închiderea de la 3 Februarie 1927

Berlin	123.20
Amsterdam	207.70
New-York	520.—
Londra	2522.—
Paris	2046.—
Milano	2220.—
Praga	1539.—
Budapesta	9090.—
Belgrad	913.50
București	287.50
Varșovia	57.50
Viena	7335.—

BUCUREȘTI

Devize

Paris	727.—
Berlin	43.75
Londra	895.—
New-York	184.1/8
Italia	790.—
Elveția	3555.—
Viena	26.75
Praga	547.50

Spectacolele zilei

Teatrul orașenesc.

Reprezentare românească.

Cinema Apollo.

Vineri, cu începerea dela orele 4 jum., „Pierirea indienilor cu pielea roșie“. (Floarea albă).

Cinema Urania.

Vineri cu începerea de la orele 5 d. m. „Domnișoara în frac“.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE“, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. : : serviciu punctual.

dar și dureri, loviți fiind în sentimentul lor național.

În ziua de 2 Noembrie 1860, au legat pacea cu Anglia și Franța, fiind constrânși să permită intrarea și streinilor pe teritoriul țării lor. În anul 1858 a fost constrâns să predea Rusiei ținuturile „Amur“. În anii 60 din secolul trecut o răscoală a mohamedanilor le a răpit „Turkestanul“ de rășărit, iar în anii 80 din secolul trecut ajunge din nou în conflict cu Franța, când apoi francezii își asumă supremația asupra To-Kingului și Anamului.

Japonia, care în restimp se dezvoltă mereu, râvnea la insulele „Korea“ și pentru aceasta din răsărit, între aceste două imperii din răsărit, China și Japonia a izbucnit un crâncen războiu la anul 1894, în care japonezii ieșiră învingători, bătând pe chinezi atât pe uscat, cât și pe mare.

Japonezii ocupă „Port-Artur“-ul și pacea se încheie la Simonsosc, conform căreia Japonia primește insulele Formosa și Pescador precum și peninsula Liang-tiung.

Aceasta pace a fost însă nimicită de către germani, francezi și englezi și astfel peninsula Liang-tiung, nu ajunsese a proprietatea Japoniei, având astfel

mai mari pagube decât ce prețiau de fapt insulele captivate.

China închiriază germanilor „Kiancsau“-ul și Rusiei „Kwan-tung“-ul însă, atât Franța cât și Anglia au primit noi teritorii din țara ciungărată împreună.

Când mama împărăteasă la anul 1898 voia să predea conducerea dela fiul ei, tânărul împărat, pe motivul că acesta este prea modern; — a izbucnit revoluția în țară, căci împărăteasa ura pe streini. În acest timp sau deslășuit în China răscoalele „boxerilor“ având de scop a scoate pe streini de pe teritoriul Chinei. În acest an s'au făcut cele mai oribile omoruri între rândurile colonizatorilor din China.

Toate puterile mari din Europa au protestat trimițând ultimul Chinei și abia în anul 1901 s'a putut încheia pacea între statele interesate și China, care de data aceasta se arătase mult mai indulgentă ca și în trecut.

A încheiat cu statele din Europa convenții comerciale; a permis construirea căilor ferate pe teritoriul ei; ba a ridicat și școli, spitale de misiionari.

În anul 1908 a murit împăratul și urmașul său a fost prițul ab a în estate de 2 ani, căruia apoi tatăl său, prițul Tschun, li dete mai târziu sfaturile necesare pentru a introduce do-

minația constituțională în China. La 1910 a și fost convocat așa-numită adunarea națională pregătitoare la Peking.

Toate sforțările au fost însă înadărsă și prea tardive, nu se mai putea stăpâni o întindere așa de mare, o țară atât de desordonată ca și China, unde se credea că domăitorii sunt vina dezastrului.

Părțile din sudul Chinei s'au declarat de republică, alegându-și președinte. Fracțiunile aceste nu a putut fi răpuse ci poate numai spiritele au putut fi calmate intrucâtva prin intervenția primului ministru, mare reformator Juan-schikaj dar și aceasta pe un timp foarte scurt.

Totuși în anul 1912, dinastia Mand-schu a fost constrânsă la abdicare și în Octombrie 1913 China s'a declarat republică, în mod definitiv.

În anul 1915 pentru un scurt timp se restabilește imperiul însă în anul viitor și noul împărat abdică.

În anul 1917 China în războiul mondial ieșe din neutralitate și se declară în contra puterilor centrale, intrând în războiu.

De atunci, și încă de înainte, dupăcum am văzut și după semne încă mult timp în viitor, China a fost și va fi țara revoluțiilor interne și a nelini-

ștei veșnice, pânăce nu va scutura jugul strein.

Populația de 400 milioane suflete, care ocupă o întindere de 11 milioane km², pare a fi cu o influență irezistibilă asupra evenimentelor ce se petrec acum pe întreg globul.

Aceste evenimente mai importante din istoria Chinei, par a documenta că, influențele statelor streine a ajuns la ultima fază și stațiune aici, căci poporul chinez se crede jignit, văzându-se sub tutelă, și nu se poate nici desvolta astfel din cauza streinilor tirani, cari caută să o exploateze și să i răpească bunurile și ținuturile pe tema că... vreau să-i civilizeze.

Când odată conștiința națională a ajuns la o așa mare dezvoltare și la masa de jos a Chinei, suntem constrânși să recunoaștem că în istoria Chinei se deschide un nou capitol, era renașterii și refacerii a acestei țări, însă fără amestecul streinilor exploatare și bazat pe principiul, conform căreia și noi românii am ajuns a ni se realiza visurile de veacuri — de a fi un stat unitar-național și indivizibil și unde nu se admite amestecul streinilor!

Deci să fie și China a chinezilor!

Sextus

Dacă vrei să deținezi sau să cini ieftin și să fii servit
ooo conștiincios caută ooo

hala de vin a viticulturii „Minorților”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No. 2. — Vinuri esceleste!
Deschis până la ora 12. ooo 511

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale
al doamnei **Cristina Sabău**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă,
lîngerle etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment
de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiunile de
modele pe pânză. 1

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în dife-
rite variațiuni, asortiment **florăria JANOSI**,
bogat cu prețuri convenabile
ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv
numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Ja-
nosî folosesc nume fals. 262

Direcțiunea Uzinelor de Gaz
a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calo-
rie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lu-
mina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiile
necesare și montările le execută pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muclu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în
ce privesc comenzile etc. 3

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparțină
toare artel tipografice. — Depozit de Im-
:: primate secretariale și advocatiale. ::

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrij-
rea lor și caută atelierul lui
IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă
imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai sufe-
rinzi picioare ghete comode. 279

Citiți și răspândiți „Cuvântul Ardealului”!

KNAPP

Ivopsește și curăță
haine. — Atelierul în
Arad, Str. Episcopul
Radu 10. — Loc pen-
tru strângerea haine-
lor în Arad, Str. Bră-
țianu 11. În edificiul
Băncii Agrare Timi-
șană. 271

Haine (blouse) croșetate,
veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, saluri
elegante de mătase, tricouri (indispens.)
se capătă pe lângă prețuri convenabile la
SZANTÓ, Str. Eminescu 6.
Arad. 245

Prețurile cele mai ieftine
la MUZSAY Arad,

Vis-a-vi de teatru.

Costum de lână pentru iarnă	Lei 1760
Raglan double ori ulster de iarnă	Lei 2350
Palton de iarnă cu guler de blană	Lei 2850
Palton de piele cu guler și căptușală de blană	Lei 4000

Croitorie la măsură!

Mare depozit de stofă.

BECURILE uzate pe lângă su-
praplașire le schimbăm cu nouă,
sticle și obiecte de porțelan spartă
le lipim special, cadre pentru
tablouri și lucrări de sticlărie pe
lângă prețuri ieftine la sticlăria

SCHWARCZ Arad,
lângă biserica izraelită. 484

În toată ziua mezeluri proas-
pete, carne de porc, unsoare,
clisă, tofelul de cărnuri proas-
pete la ooo 480

ȘIMANDAN GHEORGHE și FIIL
Bulev. Regele Ferdinand No. 52.
Cer sprijinul Onor. public românesc!

Primăria comunei Nădlac.
Nr. ad. 27—1927. 570

Publicațiune.

Comuna Nădlac ține licitație
publică la 1 Martie 1927, referi-
tor la hrana vitelor de reproduc-
ție (vieri, tauri, armăsari) și cai
comunali, lucrări de fărur, ro-
tar, curelar etc., pe seama căru-
țelor, harnașament, procurarea
lemnului de construcție și alte
mărfuri și materiale pe seama
localului primăriei, abator, fân-
tani, con. poduri din comuna și
din hotar, diguri de apărare con-
tra inundațiilor, podele pe străzi,
lucruri de pământ: la șanțurile,
drumurile și dolma Mureșului și
recvizite de pompierit.

La licitație se pot concura nu-
mai înscris și cu oferte sigilate.
Condițiunile se pot vedea în
biroul serviciului economic finan-
ciar, între orele oficiale.

Licitația se va ține în confor-
mitate cu art. 72—80 al legii
contabilității publice.

Nădlac, la 1 Februarie 1927.

Primăria.

Krón și Vandraesek

și-a mutat biroul din Strada
(fost Sárossy-ucca) No. 7/2 a.
Av. Sava No. 9 (fost Kiss-)

Serviciul Economic Arad.
Nr. 30.400—1926. 571

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință gene-
rală, că pentru furnizarea pietri-
șului neceser pe drumurile comu-
nale, în ziua de 12 Aprilie a.
c. la ora 10 a. m. se ține licita-
ție publică cu oferte închise în
biroul Serviciului economic (Pri-
măria etaj, camera Nr. 104) în
conformitate cu art. 72 și urmă-
tori din legea asupra contabili-
tății publice.

Caietul de sarcini se poate ve-
dea la Serviciul economic în orele
oficiale.

Arad, la 29 Ianuarie 1927.

Serviciul Economic.

Institutul Obstetric și Școala
de Moașe, Arad.

Publicațiune.

Pentru aprovizionarea Institu-
tului Obstetric și Școala de Moașe
din Arad, cu cc. 35 vagoane
lemn de foc, se va ține licita-
țiune publică cu oferte închise în
ziua de 7 Martie 1927 la ora
12 amiazi.

Condițiunile stipulate în caiet-
ul de sarcini se pot vedea în bi-
roul susnumitului institut în fie-
care zi de între orele 10—12.

Licitațiunea se va ține în
conformitate cu art. 72—83 din
legea asupra contab. publice.

Institutul Obstetric și Școala
de Moașe Arad
572

Primăria comunei Nădlac.
Nr. 674—1927. 570

Publicațiune.

Comuna Nădlac ține licitație
publică în ziua de 1 Aprilie 1927
la orele 10 a. m., referitor la
construirea spitalului epidemic co-
munal.

La licitație se poate concura
numai înscris și cu oferte sigilate.
Caietul de sarcini se poate ve-
dea zilnic în biroul serviciului
economic între orele oficiale.

Licitația se va ține în confor-
mitate cu art. 72—80 al legii
contabilității publice.

Nădlac, la 31 Ianuarie 1927.

Primăria.

Reclama
este sufletul
comerciului!

Primăria comunei Nădlac.
Nr. ad. 30—1927. 570

Publicațiune.

Comuna Nădlac ține licitație
publică la 1 Martie 1927, referi-
tor la esarândarea viilor comu-
nale (neplântate cu vie).

La licitație se pot concura nu-
mai înscris și cu oferte sigilate.

Condițiunile se pot vedea zilnic
în biroul serviciului economic finan-
ciar între orele oficiale.

Licitația se va ține în confor-
mitate cu art. 72—80 al legii
contab. publice.

Nădlac, la 1 Februarie 1927.

Primăria.

Primăria comunei
Nr. ad. 28—1927.

Publicațiune.

Comuna Nădlac ține
publică la 1 Martie 19
tor la esarândarea res-
din Păduriță.

La licitație se pot co-
mai în scris și cu ofe-

Condițiunile se pot
biroul serviciului econo-
ciar între orele oficiale.

Licitația se va ține
mitate cu art. 72—80
contabilității publice.

Nădlac, la 1 Februarie

Primăria comunei
No. ad. 24—1926.

Publicațiune.

Comuna Nădlac ține
publică în ziua de 1 Ma-
referitor la procurarea
telor registrelor, comp-
birourilor primăriei pe-

La licitație se poate
numai înscris și cu ofe-

Condițiunile se pot
nic în biroul serviciul
financiar între orele ofi-

Licitația se va ține
formitate cu art. 72—
contabilității publice.

Nădlac, la 1 Febr. 1927.

Primăria com. Pă-
Nr. 95—1927.

Publicațiune de l

Se publică licitație
pe ziua de 19 Februarie
ora 10 a. m. în biroul
din comuna Pădureni pe
fectionarea alor 4 buc.
4 buc. căciuli de iarnă,
mantale, 4 buc. vestoane
4 buc. vestoane de vară,
pantaloni de vară, 4 bu-
loni de iarnă, 4 părechi
4 părechi bocanci pentru
comunali.

Condițiunile de licitație
vedea zilnic între orele
în biroul notarial.

Licitațiunea se va ține
formitate cu legea co-
publice cu oferte închise
late, care se vor înainta
reii în ziua licitațiunei.

Pădureni, la 31 Ian.

Primar: Vojă

Notar: Mladin.

Dacă aveți nevoi

ANUN

modern, efectue
cercetați Admini-
ooo strația

„Cuvântul Ardealului”

din Arad, Strada Românilor